

Mecenatas

NORFA

Partneriai:

LRT

LRT | KLASIKA

LIETUVOS
rytas

Lrytas

VAGA
KNYGYNU TINKLAS

Koncertai
tavo telefone

Bilietus platina

kakava.lt

www.filharmonija.lt

koncertų
sezonas

V Tarptautinio Josepha Achrona festivalio
atidarymo koncertas

Šviesos adata

Skiriama Romualdui Gražiniui atminti

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas
Pitrėnas)

Ansamblis **DUETTISIMO**:
DALIA DĖDINSKAITĖ (smuikas)
GLEB PYŠNIAK (violončelė)

Dirigentė
MIRGA GRAŽINYTĖ-TYLA

Koncerto vedėja
RASA MURAUSKAITĖ-JUŠKIENĖ

Dalyvauja: kamerinis choras AIDIJA,
Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos
choras (meno vadovas Jaunius Šakalys),
Šiaulių berniukų ir jaunuolių choras DAGILĖLIS
(meno vadovas Remigijus Adomaitis)

2026 m. rugsėjo 5 d., Vilnius,
Filharmonijos Didžioji salė

Rengėjas – VšĮ „Ars Lituanica“,
partneris – Lietuvos nacionalinė filharmonija

Rėmėjai:

PROGRAMA

I

JOSEPH ACHRON (1886–1943)

Du paveikslai iš muzikos dramai „Baltazaras“ („Two Tableaux from the Theatre Music Belshazzar“): Paveikslas Nr. 2 „Baltazaro puota“ („Belshazzar's Feast“)

ŽIBUOKLĖ MARTINAITYTĖ (g. 1973)

„Šviesos adata“ smuikui, violončelei ir simfoniniam orkestrui (premjera)

*Harmoningo pasaulio ataidai
Tamsos praraja
Susipynę. Rauda
Mirties šokis
Šviesos adata*

Solistai:

DALIA DĖDINSKAITĖ (smuikas)

GLEB PYŠNIAK (violončelė)

Atlieka LIETUVOS NACIONALINIS

SIMFONINIS ORKESTRAS

Dirigentė MIRGA GRAŽINYTĖ-TYLA

II

MIECZYŚLAW WEINBERG (1919–1996)

Simfonija Nr. 21 „Kaddish“, op. 152

*Largo
Allegro molto
Largo
Presto
Andantino
Lento*

Solistė DALIA DĖDINSKAITĖ (smuikas)

Atlieka:

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS
ORKESTRAS

Kamerinis choras AIDIJA, Nacionalinės
M. K. Čiurlionio menų mokyklos choras,
Šiaulių berniukų ir jaunuolių choras
DAGILĖLIS

Dirigentė MIRGA GRAŽINYTĖ-TYLA

Ansamblis **DUETTSSIMO** prieš daugiau nei dešimtmetį susibūrė Vienoje. Dueto pavadinimą įkvėpė Vytauto Barkausko kūrinys „Duettissimo“, op. 137, kompozitoriaus dedikuotas smuikininkei Daliai Dėdinskaitei ir violončelininkui Glebui Pyšniakui. Kūrinio premjera įvyko vienoje garsiausių pasaulio koncertų salių – Vienos „Musikverein“.

Nuo tada duetas koncertavo prestižinėse Europos ir pasaulio scenose bei festivaliuose, o išskirtinę atlikėjų muzikinę partnerystę tarptautiniu mastu ne kartą įvertino kritikai. Nyderlandų dienraštis „Noordhollands Dagblad“ ansamblį pavadino „svajonių duetu“, o 2024 m., dalyvaujant 72-ajame Liublianos festivalyje, „Duettissimo“ pasirodymas buvo pavadintas geriausiu festivalio kamerinės muzikos koncertu. Tais pačiais metais pasirodžius Edinburgo festivalyje, britų dienraštis „The Guardian“ jų atlikimą apibūdino žodžiais: „Šie muzikantai yra tikras atradimas.“

DALIA DĖDINSKAITĖ – viena ryškiausių savo kartos Lietuvos smuikininkių, tarptautinių konkursų laureatė. Studijas Vienos muzikos ir atlikimo menų universitete ji baigė išskirtiniais įvertinimais ir su universiteto rektoriaus garbės premija. Tarptautinį pripažinimą pelniusi smuikininkė kaip solistė ir kamerinės muzikos atlikėja koncertuoja žymiose Europos, JAV ir kitų pasaulio šalių scenose – tarp jų Vienos „Musikverein“, Hamburgo Elbės filharmonijoje, Niujorko Juilliardo mokykloje, Helsinkio „Musiikkitalo“ ir Invalidų rūmuose Paryžiuje.

Daugiau apie atlikėją: www.dalia-dedinskaite.com

GLEB PYŠNIAK yra vienas žymiausių savo kartos violončelininkų Baltijos šalyse. Būdamas 14-likos, kaip solistas debiutavo su Lietuvos kameriniu orkestru. Legendinės violončelininkės Natalijos Gutman auklėtinis yra koncertavęs garsiausiose pasaulio salėse, tokiose kaip Vienos „Musikverein“ ar Amsterdamo „Concertgebouw“, grojo solo su Lietuvos nacionaliniu ir Lietuvos valstybiniu simfoniniais, Lietuvos ir Šv. Kristoforo kameriniais, Porto simfoniniu ir kitais orkestrais, koncertavo daugelyje Europos šalių, Kinijoje ir JAV. Nuo 2019 m. G. Pyšniakas yra Lietuvos muzikos ir teatro akademijos lektorius.

Daugiau apie atlikėją: www.glebpysniak.com

Dirigentė **MIRGA GRAŽINYTĖ-TYLA** šiuo metu yra pagrindinė kvietinė Prancūzijos radijo filharmonijos orkestro dirigentė.

2016-aisiais M. Gražinytė-Tyla tapo Birminghamo miesto simfoninio orkestro muzikos vadove, šias pareigas ėjo iki 2021–2022 m. sezono pabaigos.

Ji buvo šio orkestro vadovų grandies, kuriai anksčiau priklausė seras Simonas Rattle'as, Sakari Oramo ir Andris Nelsonas, tęsėja. Vadovaujant M. Gražinytei-Tylai, orkestras surengė daugybę kritikų itin palankiai įvertintų koncertų programų tiek Jungtinėje Karalystėje, tiek kitur pasaulyje. Pasitraukusi iš šio orkestro meno vadovės pareigų, ji su šiuo orkestru glaudžiai bendradarbiauja kaip kvietinė dirigentė.

M. Gražinytės-Tylos interpretacijos sužavėjo reikšmingiausias pasaulio scenas: 2025-aisiais ji pirmą kartą dirigavo Vienos filharmonijos prenumeruojamų koncertų cikle ir tapo pirmąja tai padariusia moterimi.

Tarp svarbiausių dirigentės šio sezono koncertų – debiutai ir sugrįžimai į Berlyną, Oslo, Miuncheno, Niujorko filharmonijas, „Orchestre de la Suisse Romande“ Šveicarijoje, Ispanijos nacionalinį, Bazelio simfoninį, Filadelfijos orkestrus; Madrido „Teatro Real“ M. Gražinytė-Tyla diriguos per naują Mieczysława Weinbergo operos „Keleivė“ pastatymą, Bavarijos valstybinėje operoje – per naują Leošo Janáček'o operos „Gudri laputė“ pastatymą, jos laukia darbas Romos „Accademia di Santa Cecilia“ ir Karališkasame „Concertgebouw“ orkestre.

M. Gražinytė-Tyla bendradarbiavo su Lietuvos nacionaliniu simfoniniu, Londono simfoniniu, Švedijos radijo, Karališkosios Stokholmo filharmonijos ir kitais orkestrais, aktyviai bendradarbiauja su Gidonu Kremeriu ir orkestru „Kremerata Baltica“. Nuo 2018 m. ji yra išskirtinė prestižinės įrašų kompanijos „Deutsche Grammophon“ atlikėja – pirmas jos albumas, išleistas šioje kompanijoje, buvo įvertintas kaip svarbus indėlis į M. Weinbergo kūrybos atradimą iš naujo.

Daugiau apie atlikėją: www.mirgagrazinyte.com

Nuo pat gyvavimo pradžios į Lietuvos kultūrinį gyvenimą įsiliejęs ir reikšmingai jį praturtinęs **LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS** (LNSO) yra vienas svarbiausių ir brandžiausių Lietuvos muzikinių kolektyvų. LNSO 1940 m. įkūrė Balys Dvarionas. 1964–2015 m. orkestrui dirigavo Juozas Domarkas, nuo 2015-ųjų kolektyvo meno vadovo ir vyriausiojo dirigento pareigas eina Modestas Pitrenas.

Itin reikšmingas įvykis LNSO biografijoje buvo įrašų kompanijos „Accentus Music“ išleistas mūšų šaliai istorinis CD albumas – Amilcare's Ponchielli opera „I Lituani“ („Lietuviai“, dirigentas M. Pitrenas). Įrašas sulaukė tarptautinės sėkmės.

LNSO koncertavo su žymiuoju pianistu Rafału Blechacz'u, kartu su muzikos pasaulio žvaigždėmis sopranu Vida Miknevičiūte, tenoru Jonathanu Tetelmanu ir bosu-baritonu seru Brynu Terfelu dalyvavo koncertiniame Giacomo Puccini „Toskos“ atlikime, su lenkų smuiko virtuozu Januszu Wawrowskiu įrašė Gražynos Bacewicz koncertą smuikui ir orkestrui Nr. 7, dirigavo Mirga Gražinytė-Tyla.

2025-aisiais, Čiurlionio metais, prestižinė vokiečių įrašų kompanija „Deutsche Grammophon“ išleido vinilinę plokštelę „Back to Nature“, kurioje tarp kitų kūrinių (chorui, fortepijonui) skamba LNSO ir dirigentės M. Gražinytės-Tylos atliekamos simfoninės poemos „Jūra“ bei „Miške“. Naujausias leidinys – LNSO ir įžymios pianistės Mūzos Rubackytės įgauta Krzysztofo Pendereckio kūrinių plokštelė (orkestrui diriguoja Keri-Lynn Wilson).

Daugiau informacijos: <https://filharmonija.lt/atlikejai/12/lietuvos-nacionalinis-simfoninis-orkestras/artist-1>

Babilono valdovas Baltazaras, viduramžiais sietas su Antikristo idėja, ilgainiui tapo puikybės, šventvagystės ir neišvengiamos pražūties simboliu. Biblijoje aprašoma dramatiška scena – Baltazaras savo dvariškiams surengia puotą, o jos metu išniekinamos šventybės: giedamos pagiriamosios giesmės stabams, iš šventų indų, pagrobtų iš Jeruzalės šventyklos, geriamas vynas. Staiga ant sienos pasirodo paslaptinga ranka ir užrašo keturis mįslingus žodžius – *mene mene tekel ufarsin*. Pranašas Danielius puotos dalyviams paaiškina, kad šie žodžiai yra įspėjimas apie artėjančią Babilono žlugimą.

Baltazaro istorija įkvėpė daugybę literatūros, dailės ir muzikos kūrinių. Savąją interpretaciją Lazdijuose gimęs žydų kompozitorius **Josephas Achronas** publikai pateikė 1924-aisiais, jau gyvendamas Berlyne; pirmą kartą ji nuskambėjo Izraelyje tais pačiais metais, kaip spektaklio, rodyto „Teatron Eretz Israeli“ teatre, dalis. Daug spektaklio sukūrimo aplinkybių liko neaiškios, tačiau yra žinoma, kad vėliau, 1931-aisiais, jau gyvendamas JAV, iš originalios spektaklio muzikos J. Achronas sukūrė savarankišką koncertinį kūrinių dideliame simfoniniame orkestrui ir pavadino „**Dviem paveikslais iš muzikos dramai „Baltazaras“**“.

Niujorke gyvenančios lietuvių kompozitorės **Žibuoklės Martinaitytės-Rosaschi** kūryba apibūdinama kaip „gniaužianti kvapą“, „giliai jaudinanti“ („San Francisco Classical Voice“).

Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatė kūryboje koncentruojasi į grožio temą, kurią pati įvardina kaip pagrindinį orientyrą ir estetinį garsinės kokybės matą.

Platų kritikų pripažinimą ir publikos simpatijas Ž. Martinaitytei pelnė įrašų kompanijos „Ondine“ išleistas albumas „Saudade“, 2021-aisiais įtrauktas į „National Public Radio“ sudarytą geriausių metų klasikinės muzikos albumų dešimtuką ir susilaukęs daugybės apžvalgų įtakingiausiuose pasaulio klasikinės muzikos leidiniuose. Kritikus sužavėjo turtinga, spalvinga, kupina subtilių detalių ir faktūros sprendimų kompozitorės orkestrinė kalba, ypatinga jos kūrybos energija bei lengvas ir natūralus skambesys.

Daugiau apie kompozitorę: www.zibuokle.com

Ž. Martinaitytės kūrinys **„Šviesos adata“** (2026) sukurtas Tarptautinio J. Achrono festivalio užsakymu. Kūrinio pavadinimą kompozitorėi įkvėpė poezijos skaitymai Niujorke. „Šviesos adata“ pasakoja apie jidiš kalba rašiusį poetą Abraomą Suckeverį.

Antrojo pasaulinio karo metais Vilniaus gete poetas įsirengė slėptuvę, kuri buvo tamsi ir ankšta. Tai buvo sugriuvęs kaminas su nedidele skylute, pro kurią kasdien tuo pačiu metu prasiskverbavo mažytis šviesos spindulys – savotiška šviesos adata. Šis šviesos spindulys A. Suckeveriui tapo vilties simboliu, rodančiu, kad, įsitvėrus šviesos, galima išgyventi net ir pačias sunkiausias gyvenimo akimirkas: jei tik įsikimbi į tą šviesos spindulį, gali atrasti grožį net ir absoliutaus siaubo akimirkoje.

Vėliau, išgyvenęs Antrąjį pasaulį karą, poetas parašė eilėraštį pavadinimu „Šviesos adata“. Ž. Martinaitytės kūrinys tuo pačiu pavadinimu tapo apmąstymu, kaip aukštesnės jėgos kartais užvaldo mūsų gyvenimą ir pakeičia jo įvykių eigą. Penkių dalių kūrinys atliekamas be pertraukos.

Koncertą simboliškai vainikuos Lenkijoje gimusio žydų kilmės kompozitoriaus **Mieczysława Weinbergo Simfonija Nr. 21 „Kaddish“** (1991). Simfonija įprasmina ne tik žydiškos muzikos palikimą – diriguodama M. Weinbergo kūrybą įrašams ir per koncertus, M. Gražinytė-Tyla tęsia savo labai asmenišką misiją: su šio kompozitoriaus muzika supažindinti kuo platesnę auditoriją.

Simfonijos pavadinimas „Kaddish“ nurodo į žydiškų religinių apeigų himną. Tai paskutinė M. Weinbergo simfonija, skirta Varšuvos geto aukoms atminti. Simfonijoje skamba citata iš Fryderyko Chopino Baladės fortepijonui Nr. 1

g-moll, taip pat naudojami klezmerių muzikos elementai. Paskutinėje simfonijos dalyje skamba smuiko solo – taip kompozitorius pagerbia savo smuikininką tėvą, kuris, kaip ir beveik visa Weinbergo šeima, žuvo per Holokaustą.

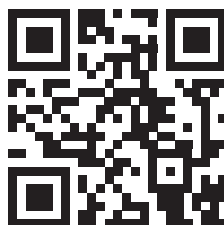
„Visa koncerto programa kalba apie šviesą. O kaipgi įmanoma Baltijos šviesa be dainos?! Muzikuosime atmindami Romualdą Gražinį – ir šiuo atveju, ir Weinbergo simfonijoje, skirtoje Varšuvos geto aukoms atminti (įskaitant paties kompozitoriaus šeimą), žvelgdami į šviesą ir iš skausmo perspektyvos. Taip gimė mintis simfoniją pradėti nuo Mikalojaus Konstantino Čiurlionio harmonizuotos „Beauštančios aušrelės“, o „Kaddish“ kulminacijoje, kitaip nei originalioje partitūroje, pasitelkti ne vieną ir ne du balsus, šviesai dovanojant maksimalią jėgą.“ (M. Gražinytė-Tyla).

Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.

Kviečiame į kitus koncertus Filharmonijoje!

Rugsėjo 19 d., šeštadienį, 19 val.
Filharmonijos Didžiojoje salėje
Orkestro muzikos koncertas
„LKO 66-ojo koncertų sezono atidarymas.
Audra ir veržimasis“
LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS
Meno vadovas, solistas ir dirigentas
SERGEJ KRYLOV (smuikas)
Programa:
ANTONIO VIVALDI – Koncertas smuikui ir orkestrui, op. 8 Nr. 5, RV 253, „La Tempesta di Mare“ („Audra jūroje“)
NICCOLÒ PAGANINI – Koncertas smuikui ir orkestrui Nr. 3 E-dur, MS 50 (Tomo Petrikio aranžuotė styginių orkestrui)
WOLFGANG AMADEUS MOZART – Simfonija Nr. 40 g-moll, KV 550

Skaitmeninė Filharmonija –
daugiau kaip 170 aukščiausios kokybės koncertų
visur ir visada:

nationalphilharmonic.tv